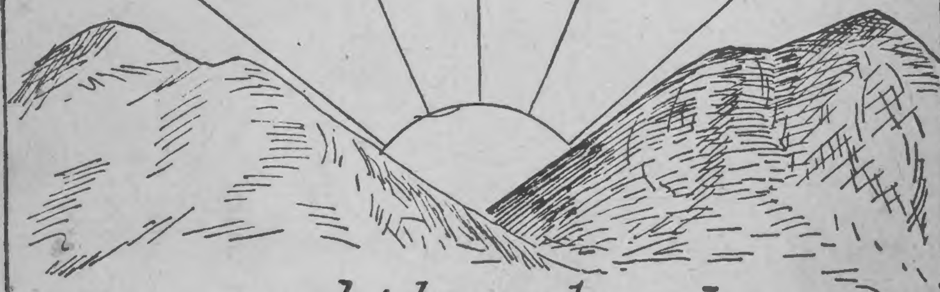
Nr. 2 MAI 1943

JUNIMEA

Revista elevilor Lic. „I. C. Brătianu"
-Pitești-

• literatură •
• știință •
• artă •

Această revistă apare sub conducerea unui comitet de elevi ai liceului „I. C. Brătianu“, îndrumaţi de D-nii Profesorii ai şcoalei.

COMITETUL:

CUPRINSUL

Nr. 2 MAI 1943

„JUNIMEA“

LITERATURĂ — ŞTIINŢĂ — ARTĂ

Către elevii şi elevele din localitate.

Suntem deosebit de mulţumiţi de înţelegerea şi încrederea cu care aţi primit revista noastră.

Noi ne-am folosit de toate împrejurările pentru a o putea face cât mai plăcută, ţinând seama, într'o oarecare măsură, de sfaturile şi sugestiile voastre.

Repetatele manifestări artistice şi culturale din acest an, la care aduce contribuţia sa şi revista „Junimea“, au scos la iveală un nou tineret, muncitor, înţelegător şi deplin conştient de menirea sa.

Avântul şi numărul mare cu care aţi participat la aceste manifestări, au dovedit că tineretul şcolar de astăzi s'a smuls din inerţia vremurilor trecute şi păşeşte cu încredere spre alte culmi mai frumoase, aşa cum sunt ele luminate de gândurile şi idealurile noastre.

Calea începută este lungă şi plină de greutăţi, dar noi ştim că cel ce este condus de o puternică voinţă şi o neînfrântă putere de muncă, trebuie să birue.

Odată porniţi pe calea mântuirii şi totodată a gloriei, trebuiesc îndepărtaţi toţi cei ce ni se pun în cale.

Atunci când se pun bazele unui nou tineret, când îşi face apariţia o generaţie nouă, acestea nu mai sunt cuvinte de răsvrătire, ci cuvinte ce împlinesc un glas al conştiinţei.

Inainte de toate trebue îndeplinită, însă, o deplină unire sufletească a tineretului ce se formează, şi o neţărmurită încredere şi ascultare faţă de adevăraţii conducători.

Atât de felurit în alcătuirea sa, sufletul nostru nu poate produce decât în aceeaşi măsură, diferitele manifestări artistice, literare, ştiinţifice, etc. Urmând acest adevăr trebue

însă, nu înfrânată sau chiar distrusă, ci stimulată, puterea de manifestare a aptitudinilor şi mai ales puterea de creaţie a fiecărui tânăr.

Acesta a fost şi este programul revistei noastre. Dacă împrejurările prin care trecem cu toţii astăzi, ne-au împiedicat de a tipări mai multe numere, avem în schimb speranţa că viitorul an şcolar va da posibilitatea continuării acestei reviste.

Incredinţez conducerea revistei, în ceeace priveşte pe elevi, colegilor din actuala clasă a VII-a a liceului nostru, cu îndemnul de a avea o şi mai bogată activitate, bazată pe colaborarea întregului tineret şcolar din oraşul nostru.

Vrăbiescu Alexandru

Sublocotenentul Petre

(Schiţă de răsboi)

O zi senină de primăvară, cu soare blând şi cald învălue întreaga natură. Florile împodobeau câmpul ce se întindea în faţa unui sat din apropierea Prutului. Câte un vânt ce adia din răsărit aducea pe undele sale murmurul vioi al apei ce se isbea de maluri. Pe câmpia aceea înflorită şi parfumată, şedea culcat la pământ privind spre locul de unde venea sgomotul apei, tânărul Sublocotenent Petre, un flăcău chipeş cu ochii albaş'rii, din părţile Chişinăului. Şedea, în vreme ce gândurile îi sburau departe. Se gândea la sătucul lui drag, la mama pe care o părăsise de mult, de un an în urmă.

Dar ce se întâmplase cu soarta acestui tânăr? Se deosebea ea cu ceva de acea a celorlalţi? Ori tinereţea lui, era mai melancolică faţă de a altora?

Nu! Atunci ce era? După cum am spus era iubirea adâncă de satul natal şi de mama lui.

Işi luase cu bine bacalaureatul în primăvara anului 1939. Ce avea să facă de acum înainte?

In toamna aceluiaş an intră într'o şcoală militară de infanterie. Dar, trecu acel an şi un altul veni să-şi depene zilele. Cine nu-l cunoaşte? Este anul suferinţelor, este anul nedreptăţilor, anul ruşinei 1940.— Pohoiul bolşevic se varsă asupra Basarabiei şi Bucovinei. Iar el era departe de mama lui pe care o părăsise. Satul lui fusese ocupat. Mama sa rămase la Ruşi neputând să fugă. Se vedea de acum singur în lume, aruncat parcă de o furtună departe de vasul care naufragiase. Mintea-i se turbură.

Va rămâne nepăsător? Va îndura cele ce se întâmplă? Sufletul cerea răsbunarea!

Trecură zilele amare, tristeţea cei stăpânea sufletul se transformă într'o mândrie. Se va răsbuna! Va fi în stare să-şi jertfească viaţa pentru pământul ce la pierdut. Iată-l eşit ofiţer în promoţia de fier a ofiţerilor din 194'. Fu trimes la o unitate Moldovenească. Şi acum se afla cu acea unitate în regiunea Prutului. Gândurile lui Petre erau duse în satul său basarabean.

Era în orele de repaus. Terminase instrucţia, iar acum şedea şi se odihnea. Soldaţii din plutonul lui erau şi ei în repaus. Sublocotenentul Petre era foarte nervos în ziua acea. Singur nu ştia ce fenomen se întâmplă cu el. Trupul îi era răscolit de o nelinişte sufletească. Cel mai mic foşnet îl făcea să tresară. Se uită nervos la ceas.

—Patru şi un sfert!

Peste un sfert de oră va începe din nou instrucţia.

Un soldat veni în fugă pentru a-l anunţa că este chemat de D-l Căpitan.

Sublocotenentul, se ridică uşor, îşi araje vestonul, boneta, îşi potrivi centironul de care atârna un revolver pus într'o îmbrăcăminte de piele şi plecă.

Mergea tăcut şi îngândurat, eşi din câmp, ajunse pe şosea şi apoi intră în satul în care era cantonat regimentul. Sosi la comandamentul companiei sa'e. Intră în săliţă, şi apoi în camera unde se afla cancelaria. La o masă un căpitan rezervist, nu bătrân, dar încărunţit de timpuriu, lucra foarte atent cufundat în hârţoagele ce le avea înainte. Petre intră, spunând:

—„Să trăiţi Domnule Căpitan!"

—„A..., bună ziua Petre" răspunse căpitanul cu un surâs

blând pe buze. Toţi ofiţerii din companie nu-l ştiau de cât de Petre.

—„Mi se pare că ţi-am stricat repausul" spuse râzând căpitanul.

—„Nu domnule căpitan, şedeam în câmpul înflorit şi admiram fluturii ce umblau din floare în floare, gătiţi în nenumărate culori de aripioare şi ascultam tăcut unda plângătoare a Prutului. Iar, cu gândul eram dus „. . . . . şi oftă încet —" la căsuţa părintească".

Căpitanul ridică ochii din hârtiile ce le avea în faţă şi-l privi fix în ochi.

—„Gândeşti acasă, la meleagurile ce le-ai părăsit?" îl întrebă căpitanul cu vocea înceată.

—„Da. Mă gândesc cu tristeţe Domnule Căpitan. In căsuţa noastră acum poate locuieşte altcineva, nu mama pe care am lăsat-o şi dela care nu am mai primit nici-o veste."

Şi ochii începură să i se împăienjenească iar vocea să-i tremure.

Tristeţea care domina casa, fu înlăturată de căpitan care spuse:

—„Petre te-am chemat aici să-ţi comunic să nu mai faci instrucţia după amiază ci să dai ordin soldaţi or să-şi cureţe armele. Iar tu la ora şapte seara vei veni la comandament deoarece avem o conferinţă".

—„Am înţeles domnule căpitan" spuse Petre ducând mâna la bonetă. Părăsi camera şi se îndreptă spre locul unde era cantonat plutonul său. Figura-i era veselă. Melancolia cei stăpânise până acum sufletul pierise complect. Ajunse la pluton, şi dădu ordinele necesare. Totul era gata.

Era ora şapte. Toţi ofiţerii regimentului sunt adunaţi la şcoala primară. Sunt în aşteptarea colonelului, care nu întârzie să sosească. Se auzi o comandă scurtă de drepţi, urmată de un zăngănit milităresc de bocanci.

Colonelul, un om scurt, gras, cu figura veselă, şi totdeauna cu un sac întreg de glume pe care le arunca la tot pasul, era foarte iubit de subalternii săi. Se aşează pe un scaun în vreme ce un căpitan aduse un dosar.

—„Domnii mei", zise colonelul, de data aceasta serios," în

această seară senină de primăvară vă sunt crainicul unei mari veşti. In zorii dimineţei de mâine vom porni atacul cel mult aşteptat, contra tiranilor din Răsărit".

Aceste cuvinte spuse fără nici-o pregătire dinainte au fost ascultate cu o mare emoţie. Ofiţerii rămaseră înmărmuriţi. Va porni răsboiul? Va începe lupta sfântă? Clipele pe care le petreceau nu permiteau o gândire şi o comentare mai amplă asupra celor ce aveau să se întâmple. Colonelul, el însuşi emoţionat, dă cetire proclamaţiei Conducătorului către ostaşi. Citea, iar vocea lui devenea un tunet ce se oprea în piepturile de aramă ale ofiţerilor. Trăiau clipele cele mai înălţătoare din viaţa lor.

Intr'un târziu, conferinţa se încheie in vreme ce fiecare ofiţer se duce la postul său spre a pregăti tot ce trebuia să se pregătească. Toate lămuririle fuseseră primite. Sublocotenentul Petre cu casca pe cap şedea alături de soldaţii lui pentru a aştepta ordinul de atac. Era nerăbdător. Cerceta des ceasornicul fosforocent dela mână, 1 şi 45, 2 şi 15, 2 şi 30, iar minutele se scurgeau în mod mecanic făcând impresia că nu mai înaintează. O detunătură. Apoi, o săgeată de scântei se ridică de'a pământ se îndreaptă în văzduh, sparge pentru o clipă întunericul nopţii şi apoi cade din nou pe pământ. Acesta fusese semnul cel mult aşteptat. Cu un iureş nebun plutonul Sublocotenentului Petre în fruntea căruia cu pistolul mitralieră în mână era el, se repezi spre Prut la malul căruia erau bărcile pneumatice pregătite din vreme. Ostaşii se repeziră repede în ele şi începură să vâslească spre malul Basarabean. Ab'a ajunşi la mal şi artileria bolşevică a deschis un foc nimicitor.

Rafale după rafale, obuze după obuze, grenade după grenade, răscolesc pământul. Văzduhul se cutremura de atâta zgomot. Lupta se dădea de două ore iar toate unităţile româneşti, trecură cu bine Prutul. Plutonul Sublocotentului Petre trecuse Prutul fără să aibă nici o pierdere. Acum ostaşii înaintau sub ocrotirea focurilor de mitralieră şi a brandurilor, spre linile bolşevice. Sublocotenentul Petre cu revolverul în mână înainta şi îmbărbăta soldaţii. Vocea lui devenise urlet. Inainta, în vreme ce ochii îi vărsa lacrimi de bucurie. Păşeşte din nou pe pământul sfânt al Basarabiei, luptă pentru recâştigarea scumpului ogor rămas moştenire

din părinţi. Luptă pentru liberarea mamei sale din stăpânirea bolşevicilor. Luptă pentru mormântul tatălui său, care este în curtea bisericii satului. De acea varsă lacrimi, iar aceste lacrimi nu sunt decât de bucurie

Către înserat bravii luptători din plutonul Sublocotenentului Petre erau înlocuiţi din prima linie cu alte trupe proaspete. Atunci aceşti lei neînvinşi, care reuşiseră să spargă cu piepturile lor mai tari decât granitul, câteva cazemate, se duceau să se odihnească. Se regrupară într'un loc mai retras, în vreme ce Sublocotenentul Petre începu să strige apelul. Mulţi dintre ostaşii lui amuţiseră pentru totdeauna. „Absent"—se auzea din când în când din piepturile altor camarazi rămaşi cu viaţă. Căzuseră. Işi dăduseră viaţa pentru ţara lor, pentru întregul neam.

Repausul fu dat. Sublocotenentul Petre cu alţi doi camarazi de şcoală militară, un basarabean ca şi el, Dumitru şi un bănăţean pe care-l chema Ion se retraseră într'un bivuac. Acolo îşi împărtăşiră fiecare impresiile lor din această primă luptă, pe care o aşteptau de mult. Tot acolo mai luară fiecare obligaţii Fiecare spuse că în cazul de va cădea ceilalţi să anunţe familia lui. Cei trei tineri s'au înţeles. Numai Sublocotenentul Petre nu putea să i se anunţe familia, căci nu o avea. Seara se lăsă, iar fiecare se culcară.—

Zorile începură să apară, în vreme ce plutonul Sublocotenentului Petre regrupat de luptă era în marş spre linia întâia. Doar zăngănitul greu al paşilor ostaşilor îţi atrăgea atenţia căci pe şosea trec trupe ce se îndreaptă spre linia întâia. Bubuiturile se ţineau lanţ. Soldaţii mergeau tăcuţi şi încrezători spre victorie. Soarele nici nu se ivise în vreme ce noul pluton intră în luptă.

Bravii ostaşi înlocuiau alţi camarazi, care acum se duceau la odihnă.— Luptele se dădeau de două săptămâni, trupele noastre îndreptându-se spre Nistru. Unul din prietenii sublocotenentului Petre, anume Ion, căzuse într'una din bătălii. Şi ceilalţi doi camarazi care mai rămăseseră Petre şi Dumitru, îşi păstrară angajamentul luat în acea seară, anunţând familia şi îngrijindu-se de o îngropare creştinească a camaradului lor. Căzuse! Şi de acum din cercul celor trei prieteni le lipsea unul. Această despărţire nu o puteau gusta sub toată forma deoarece ceilalţi doi erau în victorioase lupte ofensive.

Acum sublocotenentul Petre cu plutonul lui lupta la marginea satului său natal. Era în culmea fericirii. In curând îşi va revedea ograda, casa şi poate îi va ieşi în poartă vărsând lacrimi de bucurie, mama lui. Dar . . ., poate va găsi casa pustie sau nu o va mai găsi de loc, fiind poate distrusă. — In sfârşit noaptea se lăsă şi odată cu venirea ei fu retras din luptă şi plutonul sublocotenentului Petre. Acum se aflau în repaus amândoi prietenii, Petre şi Dumitru. Frânţi de oboseală ei se culcară. Petre nu putea dormi de loc. Bubuiturile de tun se succedeau, iar rafalele de mitralieră ţăcăneau fără încetare în depărtare.

Dar nu era numai aceasta. Mai era şi o bucurie pe care o aştepta să se deslănţuiască în toată splendoarea ei Trupele române se aflau numai la 30 de km. de satul său natal. Putea să adoarmă când inima bătea mai tare ca oricând? O,.. nu! Dar mrejele dulci şi încântătoare ale somnului se lăsară agale şi pe ochii lui şi într'un târziu adormi.

Se făcuse patru şi jumătate dimineaţa şi o goarnă ce răspândea sunete stridente vesteşte deşteptarea. Bivuacul adormit de până acum căpătă viaţă. Nu mult după deşteptare se văd în primele linii de luptă înlocuind alţi camarazi care luptaseră noaptea. Atacul era în toi, cu o violenţă neînchipuită. Vechiul pământ basarabean era răscolit aproape metru cu metru de obuze. Dar, aceasta nu influenţează câtuşi de puţin avântul şi patriotismul ostaşilor. Dela ofiţerii superiori şi până la cel din urmă soldat erau încleştaţi cu adevărat într'o luptă pe viaţă şi pe moarte.

Bolşevicii dădeau un puternic atac pentru a sparge frontul. Ei s'au izbit de zidul de neîntrecut ridicat de piepturile trupelor noastre. Din şanţ în şanţ, din groapă în groapă, culcaţi la pământ, adăpostiţi după regiuni naturale ale solului, ostaşii Români caută să inainteze fără a fi văzuţi şi să cadă pe la spatele bolşevicilor. Dar, artileria roşie, trăgea şi mitraliorii vărsau moarte din blestematele lor arme.

Lupta se dădea de două ore fără nici un rezultat. La 20 de km. se afla satul iubit al sublocotenentului Petre pentru care luptase să-l despresoare. Se afla acolo Cimişlia lui iubită, aşezată pe Cogâlnic.

Un atac cu tancurile dat de bolşevici fu respins de antica-

rurile comandate de Sublocotenentul Petre. Unul după altul tancurile vrăjmaşe erau distruse şi prefăcute în torţe arzătoare.

Acum era rândul să atace trupele Române. Spre asfinţi ele ajunseră la marginea satului Cimişlia unde trupele bolşevice susţin o înverşunată rezistenţă. Frumosul sat devenise punctul de sprijin al trupelor roşii. Şi bietul S-lt. Petre, care căpătase o rană uşoară la mâna stângă, şi fusese pansat, venind din nou în linia întâia, privea cu inima sdrobită de durere cum loviturile de tun ce se slobozeau din tunurile noastre grele se îndreptau spre satul său părintesc care fumega fără încetare. Acest trist tablou ce se înfăţişa ochilor săi, îi oţelea nervii şi îi făcea să încolţească acea sfântă răsbunare.— Satul său în care a văzut prima lumină a zilei, astăzi fumegă. In curând va ajunge acolo şi-l va salva. Atacul final fu deslănţuit. Un lung „ura" cutremură văzduhul, astupând pentru o clipă sgomotul exploziilor. Iar S-lt. Petre cu plutonul său înainta spre obiectiv şi odată cu ei o compactă masă de oameni. Gloanţele duşmane lovesc în soldaţii noştrii. Şi bieţii oameni rămân nemişcaţi cu ochii holbaţi în ghiarele morţii. S-lt. Petre trăgea şi striga :

„Băeţi înainte, nu vă duc la moarte, ci vă duc la glorie".

Inaintează, în vreme ce alţii rămân etern să privească spre răsărit. Ii privesc pe cei ce au rămas şi pornesc mai departe. Iată-i la marginea satului. Bolşevicii bat în retragere. Artileria trage fără încetare. Soldaţii înaintează mereu. In sfârşit reuşesc să ajungă la poalele colinei satului, luptă şi depăşesc colina. Iată satul. Şi bietul Slt. Petre începe şi plânge ca un copil.

„Inainte soldaţi, înainte soldaţi".

Dar, iată-l a căzut. Se ridică, merge iar înainte şi cade din nou. Tunica începe să i se îmbujoreze. Fusese atins de o schije în piept. Tocmai când păşise din nou în satul său năprasnica moarte îl atinse. Căzuse, în vreme ce ultimile puteri caută să le adune pentru a porni mai departe. Caută să se ridice, se ridică în genunchi, apoi căzu. Un ultim cuvânt i se mai slobozi:

—„Inainte!" In vreme ce sângele îi eşi din gură, se înalţă încă odată, privi spre satul iubit, ridică mâna spre el, caută să mai spună ceva, dar puterile îl părăsiră şi căzu. Şi soarele se

lăsa agale spre vale, ostaşii lui dragi mergeau înainte, în vreme ce el îşi dădea sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Şi cuvintele spuse de bietul sublocotenent erou într'o situaţie grea de luptă, când eroismul depăşise tot ce poate gândi mintea omenească sunau şi acum în urechile bravilor lui ostaşi.

—„Băieţi nu vă duc la moarte, ci vă duc la glorie".

Acum şedea tăcut dormind somnul liniştit al morţii acoperit de glorie. Seara la lumina lunii argintii care trimetea unda sa peste trupul viteazului căzut, ţinând loc de sfeşnic nestins, fu băgat în cripta sobră a cimitirului satului său drag, pentru care se jertfise. Şi alături de tatăl său fu îngropat şi el, plângându-i la cap slăbuţa-i mamă, care scăpase cu viaţă de sub jugul bolşevic, şi care-şi vedea băiatul rece şi fără suflare. Biata mamă încăruntită şi slabă vărsa şiruri de lacrimi cristaline care în bătaia lunei strălucea ca diamantele.

Nici o lumânare nu i-a luminat mormântul, ci numai luna şi stelele priveau cele ce se petrec pe pământ şi împrumutau ele din lumina lor, pentru luminarea cărării pe care avea să apuce de acum înainte viteazul Sublocotenent Petre.

—Sublim ţe-ai încheiat scurta ta carieră, tânăr ofiţer, căzut în fruntea bravilor tăi ostaşi pe care îi duceai la glorie, cu sufletul aprins de flacăra sacră a tradiţiei de onoare şi sacrificiu.

Bunescu S. Stelian
cl. VI. Lic. Comercial Piteşti

Pentruca şcoala să pregătească pentru viaţă trebue să fie ea însăşi viaţă.

I. C. Petrescu

Pentru a câştiga pe oameni trebue să-i faci să creadă că-i iubeşti, şi cea mai bună cale spre acest ţel este să-i iubeşti cu adevărat.

Deutham

PRIBEGIE.

Te-am adunat aici comoară vie,
Ciorchin de seră, spic bogat de rod,
Ca să te duc cu mine 'n pribegie
Spre patria de dincolo de Bod.

Plângea cu hohot Someşul în vale
Când ne-a văzut plecând peste dureri
Şi Ţibleşul s'a sfărâmat de jale,
Că a rămas pustiu fără oieri.

Mi-am luat cu mine turmele de vise.
Doar tulnicul mi l'am lăsat pe creste:
Când porţile baladei sunt închise
Să strige lumii falnica poveste.

Lăsat-am lacrimi să 'nmugurească
Fiinţă românească pe câmpii;
Streinul n'o putea să cucerească
Decât blestemul presărat în glii.

Te voiu purta de braţ mireasă albă
Când ceasul re'nturnării va suna;
Va înflori destinul ca o nalbă
Şi Transilvania ne va 'mbrăţişa.

Floru Mihăescu

Excursii prin Ardealul de Sud.

Ardeal, — ţară încântătoare!

Te-a înzestrat natura cu toate comorile. Incins de o cunună de munţi eşti ascuns ca o ţară din poveşti în inima Europei. Umbrit de un trecut glorios, stăpânit de neamuri deosebite, cari se iubesc şi se urăsc, se luptă şi se înving; o minunată lume mică în lumea mare, un adevărat mărgăritar.

Tot mai des trec turiştii şi învăţaţii străini peste pădurea Transilvaniei, cum o numeau Romanii, şi se întorc acasă vrăjiţi de frumuseţile şi farmecile acestei Ţări.

Deaceea toţi doresc să te fure dela sânul Patriei, să te subjuge, scump Ardeal, tu care ai fost totdeauna cetatea cea mai puternică a românismului.

Aici au luat fiinţă primele mezate şi tot aici pentru prima dată şi-au afirmat Românii dreptul la viaţă, luptând cu multă vitejie pentru pământul lor drag. Tot Ardealul a fost acela ce a creat Români cu suflete şi inimi mari, care au arătat lumii întregi origina nobilă latină a neamului nostru şi dreptul sfânt de a poseda acest pământ.

Ardealul ne oferă pretutindeni minunate privelişti admirându-i ori monumentele vechi, — adevărate mărturii ale dreptului românesc, — ori pe cele naturale. Astfel avem regiunea Sibiului; ademenitoare e şi cercetarea băii de soare dela Ocna-Sibiului, a cărei exploatare au început-o Romanii.

Vom face astfel împreună, cu gândul, o interesantă excursie prin Ardealul de Sud şi anume dela Sibiu spre Munţii Cibinului, de unde, îmbătaţi de frumuseţile naturii, ne vom întoarce iarăşi la Sibiu pentru ca într'unul din numerele viitoare ale revistei, să străbatem tot împreună alte regiuni ale Ardealului.

Astfel că o excursie interesantă e aceea dela Sibiu spre Sălişte, mărgăritarul Ardealului, cum îl numea profesorul N. Iorga.

Aşezat sub poalele munţilor, sub margine de pădure, când te dai jos în gară rămâi fermecat de priveliştea pitorească ce se desfăşoară înaintea ochilor. Casa naţională, Şcoala, Hotelul, Banca, vilele risipite, toate dau dovadă de bunăstarea şi gustul ales al locuitorilor. Să se întâmple să fie şi zi de Duminică, să vezi jocul în pavilion, ori în marginea pădurii, să admiri frumoasele Săliştence în portul lor simplu şi totuşi aristocratic, legănându-se graţioase în horă, nu-ţi mai vine să pleci din Sălişte.

Prin apropiere sunt locuri vrednice de cercetat: Poiana, loc situat sus la munte, comuna Vale şi viaductul dela Apoldul-mare.

Dela Sibiu cu căruţa direct spre Nord ajungi la vechea cetate Slămnic, zidită în sec. XIV. Pe timpul revoluţiei lui Rakoczi a fost dărîmată în parte şi de-atunci datează ruinele, care şi azi domină acest sat bogat.

Mergând spre Sud ajungi peste Cisnădie, vestită prin industria lânei în Cisnădioara, cu cetăţuia pe un vârf de munte, care e încă bine păstrată.

Priveliştea acestui sat înconjurat de munţi, în mijlocul grădinilor cu pomi, străjuit de cetăţuia rămasă din veacul al XIII-lea, e cu adevărat încântătoare. Locuitorii trăiesc din cultura poamelor şi industria paielor: sunt însă refractari faţă de orice înnoiri.

Se observă aceasta în toată firea lor.

Ce deosebire în jocul flăcăilor de aici şi a celor din Sălişte! Un salt liniştit în ritmul greoiu al unei muzici false de ţărani.

Dincolo chiote, salturi aprinse şi mişcări mlădioase.

Dela Cisnădie cu trăsura, ori călare, putem merge spre „Păltiniş". Un drum frumos şi bine pietruit prin pădure duce la o depărtare de 10 km. până la Reşinari, satul cu Români bogaţi şi locul de naştere al marelui poet ardelean O. Goga. Locuitorii sunt harnici şi se ocupă cu plugăria, negoţul, cultivarea pomilor, dar mai ales cu oieritul. Poporul e păstrător al obiceiurilor bătrâne, iar portul e şi mai simplu ca al săliştenilor, dar frumos şi curat.

Prin mijlocul satului curge într'o albie largă Râul Stejii, iar pe lângă strada principală Râul Caselor.

Alăturea de case vechi se înalţă zidiri în stil nou cu locuinţe confortabile şi luminoase. In faţa şcoalei e biserica veche românească, cu pictură interesantă. Călătorului străin îi bat la ochi porţile înflorite şi încrestate care închid curţile Reşinarilor. Reşinarul e un loc sfânt pentru Români.

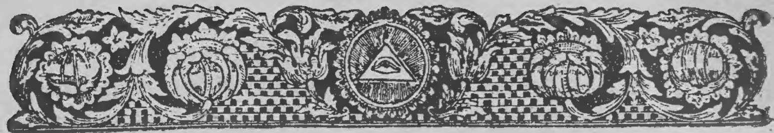
Lângă biserica din dealul Stejii se înalţă o capelă în umbra căreia odihneşte marele arhiereu al Românilor, Andrei baron de Şaguna. Doi lei păzesc intrarea în capelă, locul de odihnă al celui ce ca un leu a luptat pentru legea şi neamul lui.

Aproape de biserică, pe lângă râul Stejii la deal urcă drumul spre Păltiniş. Drumul şerpuitor ţine 19 km. urcând prin desiş de pădure, trecând culmi până sus în regiunea bradului mirositor. Pe poienile de lângă drum se văd turme de oi şi stâne de ale locuitorilor din împrejurimi.

Dela Păltiniş devale poţi coborî ori peste platoul Santa la Răşinari, ori prin strâmtorile romantice din Valea Cibinului, unde răzbate din adâncuri vuiet de ape isbite de stânci şi ici colo tremură în raze de soare stropi de apă spulberată.

Pe cărări strâmte, pe margini de prăpăstii cobori până la pisc şi pe drumul Gurărâului la Orlat, de unde trenul ne duce iarăşi la Sibiu.

Oncica Radu
cl. VII Şt. Liceul „I. C. Brătianu"

Religie şi Ştiinţă.

Problema raporturilor dintre Religie şi Ştiinţă a format în decursul timpurilor obiectul a numeroase discuţii, fără însă ca problema în sine să fie rezolvată.

Există într'adevăr unele divergenţe între cele două discipline de natură spirituală, Religia şi Ştiinţa, încât uneori s'ar putea naşte conflicte cu urmări destul de grave, dacă n'ar interveni respectul şi teama de Dumnezeu.

Adeseori, însă, conflictul se produce numai în sufletul fiecărui om, conflict ce are ca urmare fie slăbirea credinţei, fie neîncrederea în ştiinţă şi răul este cu atât mai grav cu cât dispariţia uneia din ele aduce cu sine slăbirea sau distrugerea celeilalte.

Intr'adevăr, prin dispariţia religiei, societatea îşi schimbă şi ea felul de viaţă, dorinţa luând locul cumpătărei, minciuna şi răutatea locul adevărului şi binelui, imitaţia locul creaţiei, şi în felul acesta ştiinţa se destramă, societatea rămâne pe loc prin lipsa de progres, încât încet, încet, însăşi viaţa este periclitată.

Dispariţia ştiinţei aduce cu sine starea de primitivitate şi deci întoarcerea cu mii de ani înapoi în domeniul vieţei sufleteşti şi sociale a oamenilor.

Pentru dovedirea acestor adevăruri, timpurile ne-au pus la îndemână multe exemple, putând fi verificate şi astăzi în diferite părţi ale globului. Se impune, deci, stabilirea unei legături între cele două forţe spirituale, pentru a stabili un singur tot, aşa cum este şi originea lor.

Trebuiesc, aşa dar, studiate toate problemele ce formează obiectul discordiilor dintre Religie şi Ştiinţă. In linii

mari acestea sunt: originea sistemului planetar şi al vieţei şi starea sufletului după moarte.

Imposibilitatea verificării părerilor exprimate de diferiţi învăţaţi asupra acestor chestiuni, a făcut ca totul să se reducă la ipoteze supuse relativităţii timpurilor.

Din punct de vedere ştiinţific, ipotezele cele mai demne de luat în considerare asupra originei Universului sunt: ipoteza Kant-Laplace, ipoteza generaţiei spontanee şi teoria evoluţionismului, care se referă la naşterea Universului, apariţia vieţii şi a diversităţilor de organizare biologică a speciilor. Să le cercetăm pe scurt.

Ipoteza Kant-Laplace susţine că pământul şi celelalte plante s'au rupt dintr'o nebuloasă constituită din masse de gaze, şi că trecând prin mai multe faze, caracterizate prin instabilitatea lor, a ajuns într'o formă apropiată de cea din zilele noastre, în privinţa constituţiei sale. La un moment dat, creindu-se un mediu prielnic, — din cauze necunoscute încă, — a apărut prima viaţă, care, după cum susţine ipoteza generaţiei spontanee, — expusă între alţii de Darwin şi Lamark, — s'a produs întâiu în apă, ea fiind mai favorabilă unui astfel de fenomen.

După această ipoteză, primele vieţuitoare au fost monoeelulare şi foarte imperfecte, provenite fiind din pătrunderea bruscă a vieţii în cele dintâiu forme materiale mai bine organizate.

Faptul însă, că această ipoteză nu a putut fi verificată, conţine slăbiciunea ei.

Dela apariţia primelor vieţuitoare atât de imperfecte şi până la cele superioare de astăzi s'a produs o continuă transformare şi înmulţire a speciilor, datorită însuşirii de noui proprietăţi. Aceasta e teoria transformismului şi evoluţionismului.

Raţiunea precum şi încrederea ce o avem în ştiinţă, aduc o lumină favorabilă acestor ipoteze şi teorii, ce au la baza lor studiul realităţii materiale.

Religia studiază aceste probleme dintr'un alt punct de vedere. Existenţa lumii (materie şi vieaţă) se datoreşte crea-

țiunei ei de către *Dumnezeu*, fapt ce s'a petrecut în mai multe zile.

Dumnezeu, Marele Creator, este o ființă personală, absolută și eternă; *El este spirit*. Iată deci baza întregei concepții religioase: spiritul a creiat materia și viața. Este un fapt nou, neîntâlnit în știință.

Care este adevărul? In știință găsim multe dovezi de o puternică afirmare, dar în religie adevărurile se adresează spiritului și sunt întărite de acesta!

Știm, însă, că în Religie se întâlnesc adeseori simboluri, cum sunt: crucea, darurile, sfânta împărtășanie și altele; deasemenea Mântuitorul a vorbit de multe ori în parabole și cuvinte simbolice ce cuprind mari adevăruri, dacă li se descoperă adevărata interpretare.

Putem forma o singură imagine, o singură credință, din îmbinarea și complectarea religiei cu știința, servindu-ne în primul rând de interpretarea mai reală a celei dintâiu și micile slăbiciuni ale celei din urmă.

Ceeace trebue să dovedim mai întâiu este existența în alcătuirea Universului, a două elemente: *materia* și *spiritul*, cum și a raporturilor dintre acestea.

Nimeni nu poate nega existența lumei exterioare, vastul univers material. Simțurile, care ne confirmă aceasta, ne dovedesc în plus că materia, în imensitatea sa, se află într'o necontenită mișcare, fapt care ne provoacă impresii, senzații, cauzând în bună parte formarea ideilor și a dorințelor.

Continua mișcare a materiei se observă atât în intimitatea ei, cât și în fenomenele masive la care ia parte.

Diversitatea modului de atracție atomică produce numeroasele grupe materiale ce alcătuesc feluritele corpuri din natură. Unirea atomilor constitue fondul comun al Universului și suferă schimbări numai în elementele constitutive.

In afara mișcărilor din intimitatea sa, materia brută, neorganizată, mai are și acțiuni în mare, tinzând mereu către acelaș scop: de a modifica conformația scoarței pământești, în deosebi prin acțiunea agenților interni și externi, prilejuind totodată distrugerea în bună parte a materiei organizate, — a corpurilor vii.

Pe de altă parte observăm că corpurile organizate sunt într'un necontenit schimb de materie și energie cu mediul înconjurător, întrucât materia vie se află într'o prefacere continuă, această instabilitate caracterizând viața în general, dovedindu-ne însă, că materia vie caută în toate felurile să profite de pe seama mediului înconjurător.

Așa dar lumea materială se compune din corpuri brute, neorganizate, și corpuri organizate, — care au viață, — acestea fiind în raporturi diferite unele cu altele.

In afară de materie, Universul mai este alcătuit dintr'un alt element: spiritul, la a cărui existență conchidem în mod indirect, din observațiile asupra vieții. El este o forță nevăzută, abstractă și eternă, care cârmuește întreaga viață din Univers, găsindu-se pretutindeni în aer, pe uscat și în apă. Deasemeni dovedim existența spiritului prin existența rațiunei, sensibilității, gândirei, cum și din funcțiunea voinței, memoriei, imaginației, ideilor, tot așa cum în religie Dumnezeu-Spiritul se face cunoscut prin revelația supranaturală externă, când adresându-se în mod direct sufletului îi împărtășește idei, simțiminte ori îndemnuri la care n'ar fi ajuns singur.

Toate acestea nu le putem atribui ca fiind un produs al materiei, întrucât aceasta nu poate îndeplini asemenea funcțiuni ce au la bază fenomene abstracte.

S'a spus că fenomenele psyhice ar fi rezultatul unei perfecționări a actelor reflexe, ceeace este perfect adevărat, dovedind fazele de pătrundere a spiritului în materia vie. Actele reflexe, însă, nu sunt produse de materie, ci doar cauzate de aceasta pe baza principiului conservării materiei, spiritul fiind cel ce le produce, întrucât fără existența lui ele nu ar mai fi posibile.

Existența spiritului se mai dovedește prin cercetarea activității subconștientului în timpul somnului, când se produc visele.

* * *

Intemeindu-ne pe existența a numeroase simboluri în religie, putem conchide că și zilele ce marchează creațiunea

nu reprezintă altceva decât diferitele faze de formare a Universului şi în deosebi a planetei noastre.

Pătrunderea spiritului în corpuri corespunde cu momentul creaţiunii primelor vieţuitoare.

In Univers a existat întotdeauna o neîncetată luptă între materie şi spirit, datorită tendinţelor celei din urmă de a supune materia şi a luptei acesteia de a se apăra, servindu-se de toate forţele, legile şi influenţele sale. Lupta între spirit şi materie este exprimată şi astăzi prin tendinţele spiritului omenesc de a domina lumea exterioară.

In urma unui prim succes iniţial al spiritului, produs în condiţiunile arătate, s'a născut viaţa pe pământ, desigur sub o formă rudimentară, imperfectă, dar care în urmă a ajuns la biruinţa totală: *omul de astăzi*. Aceasta este întreaga creaţie simbolizată în religie prin zilele unei săptămâni, iar Marele Creator, cel care personifică întregul Univers (natura cu forţele şi fiinţele sale, şi spiritul) este Dumnezeu.

Trebuesc studiate acum mai amănunţit, raporturile dintre spirit şi materie.

După apariţia omului se începe o eră nouă, căci spiritul, căutând a perfecţiona mereu pe om, îşi uşurează lupta împotriva naturii, având ajutorul chiar al omului, astfel încât acesta este de acum înainte însăşi expresia luptei împotriva naturei, aşa de altfel cum în religie Dumnezeu după terminarea creaţiunii a dat acest rol omului, când, după alungarea din rai, a spus: „Duşmănie voiu pune între tine (şarpe) şi între femeie, între sământa ta şi sământa ei. Aceasta îţi va sdrobi capul, iar tu îi vei înţepa călcâiul".

Şarpele, prin proprietăţile sale, reprezintă întreaga natură, împotriva căreia omul va duce o luptă continuă pentru a o supune.

Din îmbinarea spiritului cu materia sub forma vieţii, rezultau în mod fatal anumite condiţionări reciproce pentru existenţă, întrucât materia organizată nu poate exista fără viaţa dată de spirit, iar aceasta (viaţa) este imposibilă fără corp. Aşa dar necesităţile materiale şi spirituale trebuesc

îndeplinite printr'un ajutor reciproc al elementelor componente din fiinţa vie. Cel mai bun exemplu îl găsim la om, fiinţa cu cea mai perfectă organizare, care datorită luptei pentru existenţă cât şi tendinţei de a domina natura, îndeplineşte cea mai grea muncă. In ajutorul său vin puterea de muncă, voinţa şi creaţia, elemente ce caracterizează în mod esenţial spiritul.

Necesităţile materiale au prilejuit îndeplinirea trebuinţelor sufleteşti prin creierea ştiinţei. Omul şi prin el spiritul, luptând pentru supunerea materiei a creeat uneltele şi toate instrumentele dela cele primitive până la cele mai perfecţionate aparate.

Prin satisfacerea necesităţilor sufleteşti, omul şi-a desvoltat toate fenomenele caracteristice şi anume: adoraţia, evaluarea şi acţiunea. Omul nu se naşte decât cu anumite predispoziţii în această privinţă, urmând ca prin experienţa vieţii şi cultură să şi le desăvârşeassă. Spiritul de adoraţie a dat naştere în mod treptat: religiei, artelor şi literaturei, prilejuind totodată desvoltarea sentimentelor afective la om, ceeace face posibilă între altele, socializarea oamenilor. Morala şi Dreptul s'au născut din desvoltarea spiritului de evaluare, iar acţiunea se manifestă în trei direcţii: creaţie, reproducere şi cunoaştere.

Iată, deci, cum din funcţiunile spirituale s'au desvoltat toate ramurile vieţii sociale de azi.

Impotriva tendinţei de dominaţie a spiritului, natura reacţionează prin forţele sale: fenomene şi influenţe materiale.

In religie aceste reacţiuni ale spiritului sunt reprezentate prin: *răul fizic*, ce urmăreşte distrugerea bruscă a vieţei, *răul metafizic* şi *răul moral*, ce tind către o distrugere lentă a vieţei.

Răul fizic se datoreşte activităţii nefavorabile a materiei moarte, neorganizate, prin producerea de cutremure, inundaţii, etc.

Datorită faptului că spiritul nu a putut supune, până acum, în mod absolut deplin, materia, se datoresc anumite însuşiri negative ale omului (neputinţa de a sbura, a trăi în apă, etc.), cele ce constituesc în religie răul metafizic.

După cum am arătat, omul trebue să-şi îndrepte activitatea într'un anumit sens. Neînţelegerea acestui rost face ca *răul moral* să-şi aibă o parte din cauza sa în slăbiciunea de care dă dovadă omul. Prin punerea voinţei în slujba acestui rău, rezultatul este şi mai întins.

Materia are legile şi forţele sale ale căror efecte le cunoaştem destul de bine. Cauza lor a fost explicată de către ştiinţă prin diferite teorii din care desprindem doar unul: principiul conservării materiei, la care se adaugă apoi, continua mişcare de afinitate a materiei şi părţilor sale componente, ceeace explică şi forţa gravităţii. Această afinitate a materiei a avut o oarecare influenţă nefastă asupra vietăţilor, remarcându-se îndeosebi la cele de pe scările superioare. Intr'adevăr ea a provocat fenomenele ce constituesc răul moral şi anume: lăcomia, invidia, ispita, omorul, furtul, lipsa de sinceritate şi toate viciile, în general.

Deci, prin aceasta se manifestă rezistenţa materiei în calea spiritului. In credinţa creştină se afirmă că primii oameni au păcătuit sub îndemnul şarpelui, ori după cum am arătat, acesta nu reprezintă altceva decât materia din care a fost făcut Universul şi însuşi trupul omului. Această putere nevăzută a materiei este reprezentată în religie prin diavol, care locueşte în adâncurile pământului, deci în materie.

Religia afirmă acelaş lucru, cum că păcatul, cauza răului moral, este o forţă ce se află în noi şi pretutindeni, desvoltându-se după preceptele diavolului. Spiritul însă, prin activitatea sa morală caută mereu să distrugă răul servindu-se de legile morale şi de virtuţi, aşa după cum în religie se găsesc cele 10 porunci şi fericirile.

* * *

O altă problemă ce naşte divergenţe între religie şi ştiinţă este viaţa sufletului după moartea omului.

Religia afirmă că sufletul după moarte îşi continuă viaţa; însă Dumnezeu cântărind faptele din timpul vieţii ale omului hotărăşte trimiterea în iad sau în rai, după măsura faptelor bune sau rele. Faţă de această părere a religiei, ştiinţa nu se poate exprima, menţinând o oarecare rezervă.

Putem însă afirma că, după cele spuse înainte, sufletul (spiritul) este nemuritor. Spiritul se află pretutindeni în Univers, după cum am arătat, şi manifestând o continuă tendinţă de pătrundere în materia neorganizată. Materia, însă, reacţionează pe baza principiului conservării materiei, fapt ce are ca rezultat, între altele, moartea omului şi a celorlalte fiinţe. Părăsind trupul (materia), spiritul rămâne în spaţiu, producându-se un fapt foarte important şi anume: spiritul care în timpul vieţii a avut o organizaţie superioară prin îndeplinirea tuturor normelor şi trebuinţelor necesare vieţii morale, acel spirit îşi continuă viaţa sa fără a mai avea vre-o formă, constituind totuşi un tot unitar, condus fiind de aceleaşi precepte şi tendinţe.

Dimpotrivă, spiritul rău organizat, care în viaţă s'a lăsat condus mai mult de influenţele materiei se destramă îndată după părăsirea trupului, ne mai formând un singur tot.

Putem chiar afirma că şi spiritul are multe din legile materiei. Astfel este principiul de conservare şi afinitate spirituală, ceeace ar explica existenţa continuă a spiritului, cât şi legăturile de prietenie dintre oameni.

* * *

In urma studierei raporturilor dintre religie şi ştiinţă, se poate vedea importanţa şi permanenta continuitate a existenţei, rolului şi manifestărilor spiritului, pretutindeni unde se află, ca o fiinţă absolută, universală şi eternă: *Insuşi Dumnezeu.*

Vrăbiescu Gh. Alexandru
absolvent al liceului „I. C. Brătianu"

„Eli, eli lama sabahtani"

Cerul lacrimă de peruzea, mărgineşte seninul transparent al zărilor depărtate. Linişte. Soare. In curtea schitului linişte neclintită.

Parfum vag de flori de zarzăr şi cais, exhală de pe crengile ninse, de pe pământul stropit cu picuri albi de petale; în adierea vântului, şirurile mici de mătă-

nii ale florilor de cais şi zarzăr, se leagănă. Departe se văd câmpurile largi, cu brazde negre întoarse către cer, pământul cu miros reavăn de primăvară, alintat de surâsul razelor de opal. Pe poteca pietruită, o bătrână înaintează cu paşi mărunţi. In schit, un călugăr psalmodiază; prin ferestrele înguste pătrund timid câteva dungi de soare, petece de lumină, sfiite, fricoase.

Intr'un ungher singuratec, întunecos, un bătrân, îngenuncheat, se spovedeşte. In haos, o masă acoperită cu mănunchiuri mici de flori, înaintea crucii înalte pe care, cu o expresie de iertătoare suferinţă, stă răstignit un Isus de bronz. Miros de tămâe şi flori veştede.

Privesc colţurile de întuneric şi uşa deschisă a schitului, pe care pătrund talazurile vii ale soarelui; prea multă linişte şi pace, prea multă. Vreau ca în Vinerea patimilor, oamenii să împărtăşească suferinţa Lui, numai puţin, numai o clipă să înţeleagă în întregime jertfa christică uriaşă, faţă de dumnezeirea Lui. Imi revin în minte cuvintele apostolului:

„. . . . Şi dacă au venit la locul numit Golgota, I-au dat să bea vin amestecat cu fiere, dar gustând, el nu a voit să bea. . . .

. . . . Iar deasupra capului I-au pus în slove vina lui: acesta este Isus împăratul iudeilor . . . .

. . . . Increzutu-s'a în Dumnezeu. . . .

. . . . Ci la ceasul al şaselea s'a făcut întuneric peste tot pământul, până la ceasul al nouălea. . . .

. . . . Mormintele se deschiseră şi multe trupuri ale sfinţilor adormiţi se sculară. . . .

. . . . Iar sutaşul şi cei ce împreună cu el păzeau pe Isus, văzând cutremurul şi cele ce s'au făcut, s'au înfricoşat foarte şi au zis:

Cu adevărat Fiul Lui Dumnezeu era acesta. . . . "

Mă simt pătruns de o linişte stranie, neînţeleasă; nici un gând.

Doi copii intră pe uşa schitului, înaintează până la masa plină cu ghiocei şi toporaşi, îşi pun mica lor

ofrandă peste celelalte mănunchiuri; trec pe sub masă se închină şi sărută picioarele de bronz ale lui Isus. Se aude de afară ciripind vioiu de vrăbii. Dacă ar putea oamenii cunoaşte suferinţa Lui, dacă fiecăruia acest gând i-ar înmuguri pe geană o lacrimă de cristal....

Un bob de rouă, al umilinţii, al iubirii. . . . Simt cum liniştea din mine se turbură, lăsând loc unui gând din ce în ce mai insistent, din ce în ce mai imens; dece nici pe geana mea nu a crescut mică, cât o perlă, lacrima umilinţii, a iubirii? Mă apasă gândul chinuitor, tăcerea colţurilor de umbră, lumina palidă a lumânărilor. Ies în curte; rugul de aur al amurgului, aruncă reflexe roşiatice de candeli pe pereţii schitului. Miresme proaspete, efluvii de viaţă. Razele târzii ale înserării îmi proectează siluieta departe prelungă, pe brazdele negre ale câmpului, intins dela dealul schitului până la linia incertă, violetă, a orizontului. Rămân tăcut lângă poarta schitului. Este Vinerea ultimelor pătimiri, Vinerea morţii Lui. . . . .

Poate că în clipa aceasta, după supremul strigăt pentru Dumnezeu, trupul rămânea inert, fixat cu piroane de braţele crucii, înaltă, ca o întrebare, ca un semn al nedumeririi planând peste cer. Şi oamenii trec pe dedesubt orbi, fără să-şi ridice ochii în sus, fără să creadă în durerea Lui.

Imi trec mâna peste ochi; nici un mugure de cristal nu a crescut din ei, în mine nici o litanie nu-şi prohodeşte moartea. Şi buzele îmi tremură de parcă ar vrea să strige:

Eli, Eli lama sabahtani!

Ion Stancu

Arta fotografică

Ar părea ciudat în zilele noastre să se mai scrie un rând măcar pentru susţinerea tezei că fotografia este o artă. Şi totuşi trebue s'o facem, pentrucă mai există mulţi care o consideră cu totul altceva.

Cine a înţeles că a fotografia înseamnează a fixa pentru totdeauna armonia umbrelor şi a luminilor, cine s'a convins că în materie de imagini trebue să se ţină seama şi de dictonul „non multa, sed multum", cine a simţit în faţa unui subiect şi a căutat să comunice şi altora aceasta prin imaginea gravată pe clişeu, acela a făcut fotografie de artă, atunci când, ca pictorul ce-şi combină vopselele, sau ca şi scluptorul ce-şi prepară totul, a cunoscut şi tehnica de a mânui emulsiunile sensibile şi soluţiile chimice

Când evoci primăvara cu o crenguţă înflorită pe fondul unui cer senin, punctat de nouraşi albi, când simbolizezi bogăţia prin şirul lung al carelor încărcate cu snopi de grâu, ce şerpuesc alene sub ploaia soarelui de vară pe un drum de ţară aşternut într'un peisaj de basm, când simţi spicuirile vântului în icoana copacilor pe jumătate goliţi de frunze şi încovoiaţi sub loviturile nemiloase ale vântului, scăpat parcă din gura norilor—balauri ce au cuprins bolta, sau când zgribuleşte în faţa icoanei cu zloată prinsă într'o dimineaţă mohorâtă de început de iarnă, când zâmbeşti de surâsul copilului din fotografie, sau când simţi toată durerea ascunsă în cutele figurii unui portret, atunci cu ce avem de-a face? Cu un sport? Cu o tehnică? Sau cu o artă ?!

Lucrul acesta, se pare, nu a fost înţeles. Şi chiar dacă unii admit cele spuse, sunt mulţi, foarte mulţi, cei ce cred că fotografia de artă este datorită maşinăriei minunate a aparatului fotografic, căreia i se atribuie totul.

Iată o ignoranţă care trebue să dispară!

Orice aparat fotografic poate da rezultate frumoase, cu excepţia celor prea rudimentare.

Prin urmare toţi amatorii din toată lumea pot avea la îndemână un aparat fotografic cu aceleaşi posibilităţi de mânuire.

Ce face însă ca unii să reuşească, alţii să nu reuşească şi alţii să varieze între aceste două limite? Răspunsul este simplu: „OMUL!".

Toţi putem avea acelaş material, toţi putem cumpăra aceleaşi accesorii, nu toţi însă ne comportăm identic în faţa subiectelor fotografice.

Nu toată lumea ştie să vadă!

Nu toată lumea ştie că fotografia este înscrierea pe negativ a luminei şi a umbrelor.

Nu toată lumea ştie că o fotografie bună cere ansamblu, repartiţii de mase, alegeri de puncte de perspectivă etc.

In sfârşit nu toată lumea înţelege că nu a ochii prin vizorul aparatului este partea principală a fotografierii, ci punerea vizorului în aşa situaţie, încât să poată să-ţi arate toată încântarea subiectelor ce le priveşti.

Amatorul trebue mai întâiu să-şi cunoască la perfecţie aparatul său, să cunoască pe cel mai potrivit scopului propus, şi ce anume procedee să utilizeze pentru a ajunge la un rezultat bun.

Şi în sfârşit amatorul nu trebue să-şi dea certificat de absolută perfecţie şi să se creadă autoritate fotografică, ci trebue veşnic să se autocritice şi să caute a se îndrepta evitând greşelile făcute şi căutând a se perfecţiona.

Poate unii amatori vor răspunde că ei se mulţumesc numai a realiza binecunoscutele „poze de familie" (la masă sau pe iarbă verde—în poziţii mai mult sau mai puţin estetice) şi că nu vor să devină artişti. Perfect! Artistul nu se face, artistul se naşte. Cel mult se poate să aducă o calitate latentă a spiritului în acest sens.

Dece să apeşi pe buton ca un automat şi să nu înveţi ochiul să vadă şi sufletul să simtă? Apoi, după ocupaţiile obişnuite, dece să nu cauţi o recreaţie în această frumoasă

artă în care să uceniceşti cu tragere de inimă? Cafeneaua sau jocul de cărţi te cultivă mai mult decât fotografia, care te învaţă să cauţi a găsi frumosul şi al eterniza amintirii cu emulsiunea sensibilă?

E o datorie să fim buni amatori, dacă ne-am hotărât să fim amatori fotografi, atât în interesul satisfacţiei personale, cât şi în interesul fotografiei româneşti pe care trebue să o ridicăm în saloanele de expoziţii internaţionale la rangul cel puţin al suprafeţei teritoriale ce-o ocupăm pe acest glob.

Trebue să iubim ţara, peisagiile ei, oamenii şi obiceiurile locuitorilor acestei ţări şi avem datoria ca atunci când le redăm o fotografie să nu le redăm masacrate, ci în plină lumină a unei arte pe care trebue să o ucenicim cu dragoste, dacă vrem să-i gustăm din plin frumosul.

Şi atunci ignoranţa de care vorbeam, va trebui să dispară complect, odată cu îngâmfarea şi în locul lor va trebui să întronăm bunul gust, ochiul exersat, străduinţa ordonată şi înţelegerea deplină.

Invăţându-ne reciproc să folosim toţi experienţa unora, vom reuşi să răspândim şi să perfecţionăm fotografia de amator, vom răspândi în public obişnuinţa de a aprecia la justa valoare rezultatul străduinţelor noastre şi vom putea păşi şi noi în arena fotografiei mondiale, să cucerim un loc din ce în ce mai important pentru România, aşa după cum alte state mai mici ca noi şi cu populaţie mai puţin sensibilă în faţa artei, dar mai concentrate asupra luptei pentru frumos, au reuşit să cucerească.

Să înlăturăm frica de noi înşine şi convinşi că nu numai străinii sunt în stare să realizeze, să realizăm şi noi, atât pentru noi, cât şi pentru alţii, cari trebue să ne cunoască aşa cum suntem în adevăr.

Lehrer Alexandru
cl. VII St. liceul „I. C. Brátianu"

REVEDERE.

Te caută cerul, fiinţă de lumină;
Când treci, corole de sulfină
Se 'ntorc mirate să te vadă;
Şi romaniţa de zăpadă
Işi saltă frageda cunună.
In pletele cu fir de lună
Se-anină funigei de soare,
Iar mărul ca o sărutare
Presară praf de floare nouă.
Iţi oglindeşti în ciob de rouă
Lumina ochilor de-abisuri
Ce îmi trezesc uitate visuri
Când tu mi-erai Ileana Cosânzeana.

O lacrimă îmi picură pe geană...
Tu râzi acum... S'a spulberat trecutul
A fost un vis, şi eu, necunoscutul.

T. Nic.
absolvent al lic. „I. C. Brătianu"

VINE PRIMĂVARA!

Am simţit azi primul suflu al primăverii. Pe un cer albastru ca safirul, soarele zâmbeşte şiret. Din când în când se uită în oglindă, împrumutând din strălucirea lui ferestrelor dela case şi crucilor dela biserică. Din pământul încă umed, câţiva ghiocei şi-au scos cămăşile verzi la uscat. Doar copacii privesc trişti, căci ramurile lor goale şi încâlcite zăbrălesc cerul, fără voia lor. Mai au de aşteptat până când primăvara îi va stropi, cu pensula ei muiată în cel mai frumos verde. Brazii, cu ţinuta lor mândră şi veşnică stau neclintiţi, iar câteva ciori fug speriate întocmai ca nişte vrăjitoare rele, călări pe mături nevăzute.

— „Oare a venit primăvara?"

— „Da, da, crau, crau, a venit, a venit!"

Un cocoş voinic pircoteşte la soare.

Deschide puţin ochii, apoi îi închide iar. Ce bine este la căldură!

Mai departe se aude lovitura ritmică a unui ciocan. Cel care lucrează, flueră o romanţă modernă.

Strada este animată. Un car cu boi plăvani trece alene. Pe capră, un ţăran bătrân cu pipă în gură, mână boii. Ochii lui tulburi au recăpătat parcă iarăşi strălucirea din tinereţe.

Toţi simt că a venit primăvara. Zefirul este în culmea bucuriei. Scăpat din închisoarea unde a stat ascuns cât timp mama Dochia şi-a scuturat cojoacele, aleargă nebun prin grădini, pe străzi, peste case, turnuri, în colo la marginea zării.

In drumul său se joacă întocmai ca un copil sburdalnic. A uitat cât este de bătrân! Vezi, de aceea când primăvara pleacă, ia pe zefir în castelul ei făcut din petale de flori, închizându-l cu mii şi mii de lacăte, în potirul unui crin uriaş.

Altfel, nebunaticul ar fi în stnre să se ia la harţă cu baba Dochia, răsturnând legile lumii.

Mai mult decât în natură, simţi însă primăvara în suflet. Este mai greu frumoasei prinţese să trezească natura adormită sub mantia albă a iernii, decât sufletul veşnic treaz, veşnic simţitor. Cei tineri merg semeţi, încrezători în viaţă, gândindu-se la viitor. Cei bătrâni se aşează la ferestre, privesc cu înţelepciune veche afară şi îşi amintesc de trecut, de toate primăverile atât de asemănătoare şi totuşi atât de deosebite.

E oare mai bine să fii bătrân sau tânăr? toţi vor spune: „se înţelege că tânăr!". Şi de ce? Ca să fii însetat de viaţa ce-ţi zâmbeşte cu ochi şireţi? Ca să fii desgustat de prieteni şi oameni după ce i-ai cunoscut mai bine?

Cel puţin când eşti bătrân, amintirile îţi par frumoase. Măcar în acest fel este soarta îndurătoare.

Verifas

DORINŢA.

(Din ciclul de poezii „Poiana Cerbului")

Revino, te întoarce în crânguri înverzite,
La lanul greu de aur, la nucii de pe deal.
Te întoarce la poiana cu mii de mărgăritare
Şi cu flori de sulfină de soare aurite,
La al Argeşului val.

Haide, revino nimfă, silfidă boreală!
Te-aşteaptă greieraşul, cobzarul din poieni;
Te-aşteaptă piţigoii pe stogul lor de paie;
Buratecul te-aşteaptă cu cântece de ploaie,
Din fund de buruieni.

Te cheamă lanul de-aur cu grâul ce se coace,
Pădurea din Ciolanu şi florile de teiu.
Te cheamă ceru' albastru, albina muncitoare;
Te cheamă neagra mierlă, prin murmur de isvoare,
Cu cântecele ei.

Readu veselia ce a plecat cu tine;
Răsune iar livada de râsu-ţi cristalin.
Să 'mi cânţi romanţa veche din nordica ta ţară,
Adăpostiţi de focul căldurilor de vară
La umbra de anin.

Să stăm în crângul verde, în cântece de păsări;
Şi 'n vreme ce mălinii ne-or spune la poveşti
Ţi-oiu pune flori de nalbă în bucla-ţi aurită;
Cerca-voiu pe-un capitul gingaş de mărgărită
Să văd de mă iubeşti.

Georgescu Gabriel
cl. VII Lit. liceul „I. C. Brătianu"

Făt frumos

Colegii noştrii ne-au anunţat o piesă cu eroul copilăriei noastre, cu Făt frumos cel viteaz şi bun, deşteptându-ne astfel dorul unui basm uitat, dorinţa de a ni-l reaminti.

Cu toate că piesa D-lui Horia Furtună deschide porţile trecutei copilării, ea a fost, în parte, neînţeleasă şi numeroase discuţii au avut loc în jurul faptului că atot puternicia lui Făt frumos se clatină şi că biruinţa pentru neamul său, de data aceasta, îl costă viaţa

Voi încerca să exprim ceace mi-a răscolit în suflet figura acestui erou, fără pretenţii de critică literară.

Mândrul erou al copilăriei este aproape un mit. El are puteri supranaturale, trece mări şi ţări într'o clipă, luptă cu toţi smeii pământului şi-i învinge, căci este *el* cel bun şi drept, este binele care trebue să birue.

Făt frumos din piesa cu acelaş nume, este în primul rând om.

El vine atunci când este chemat, răspunde la rugăciunile făcute lui de o mamă desnădăjduită, fiindcă este om bun.

Vorba îi e ruptă din suflet. E dârză biciuitoare şi convingătoare.

El redă încredere celor ce nu o mai au, el dă puteri noi care răscolesc sufletul naiv şi entuziast al tânărului român.

In Ileana el vede însăşi dragostea, idealul, împlinirea. Dar pe el dragostea nu-l îndeamnă la reverie, ci la acţiune.

El vrea să o aibe pe Ileana sub braţul său ocrotitor, merge şi o va elibera.

Atunci însă, o luptă aprigă se dă în sufletul său. Are de ales între visul tinereţii şi mântuirea patriei. Şi Făt frumos îşi sacrifică iubirea sa.

Mai presus de om, el este Român!

El simte aceasta şi o spune tare şi celor din jur:

„Român eşti! ţine minte şi simte cu temeiu
„Cum vorba asta dârză te strânge 'n braţul ei".

Făt-frumosul basmelor noastre nu era nici odată rănit şi nu-i era de loc îngăduit să nu fie biruitor Eroul din piesa

d-lui Horia Furtună era totuşi rănit ca un simplu muritor şi învins printr'o şi mai omenească trădare!

Atunci vine în faţa Ilenei, vede că o pierde şi simţind că va muri şi el îngenunche şi-i mărturiseşte faptele sale. Apoi moare la gândul că datoria e împlinită.

Chiar dacă n'a fost învingător, chiar dacă jertfa sa nu a fost răsplătită pe loc, totuşi au rămas tovarăşii lui, a rămas poporul care-şi va aminti că Făt-frumos s'a jerfit pentrucă la iubit. Şi ei vor trăi astfel încât să fie demni de a se numi urmaşii lui.

Făt-frumos din piesa d-lui H Furtună, e un erou naţional şi moartea unui erou este firească. Şi Horia a fost învins, dar ţăranii săi au ştiut dela el că Transilvania e a lor şi au luptat pentru ea Şi Avram Iancu a murit, dar va trăi totdeauna în sufletele româneşti Făt-frumos are eroismul, dârzenia şi patriotismul acestora.

Mai mult ca oricând ne punem azi toată nădejdea în viteazul însufleţit de dragoste de ţară, insetat de dreptate, în Făt-frumos care încă sfarmă capetele fără număr ale balaurului.

Echo
cl. VII lit lic. de fete M şi S Vasilescu

Studiu asupra psihologiei femeii.

Spre sfârşitul sec. al XVIII-a ia naştere pentru prima oară, în urma revoluţiei franceze, un curent care tinde să pună femeia pe picior de egalitate cu bărbatul.

De atunci numeroşi oameni de ştiinţă s'au ocupat cu această problemă.

Diderot, reprezentantul cel mai fidel al tendinţelor filosofice din veacul al XVIII-lea deşi departe de a fi ceeace se cheamă un „feminist" spune despre femee următoarele în opera sa *„Sur les femmes"*: „A fost tratată ca şi copiii imbecili şi în toate ţările cruzimea legilor civile şi a naturii s'au unit contra ei". Tot în secolul acesta femeile încep să aibă mai mulţi susţinători.

Ideile lui Auguste Comte sunt reluate şi simplificate de John Stuart Mill, filosoful englez care susţine că femeile deşi posedă aceleaşi calităţi spirituale cu ale bărbaţilor, nu şi le-au putut valorifica din cauza abuzului de forţă al legilor.

Deasemeni au fost poeţi de valoare, care au arătat multă simpatie şi bunăvoinţă feminismului. Trebue menţionaţi Victor Hugo şi Alfred de Vigng. Acesta din urmă spune: „Après avoir bien réflechi sur la destinée des femmes, j'ai fini par penser que tout homme devroit dire à chaque femme, au lieu de bonjour, pardon! car les plus forts ont fait les lois".

Revoluţia franceză este aceea care a adus în discuţie problema feminismului. Apărut în Franţa, feminismul ia proporţii mari în Anglia, încurajat din cauza industriei mari, a maşinismului, ce se desvoltă aici şi care cere braţe de muncă. In America se fac primele legi care pun femeia pe treaptă egală cu bărbatul.

Toate acestea n'au făcut decât să ridice femeia din punct de vedere social. Incercări ştiinţifice asupra psihologiei femei nu s'au făcut. Tot ce s'a scris în acel timp, servea prea puţin pentru a putea să se facă o ideie despre sufletul femeii. Pedagogii au făcut deosebire între felul de a educa un băiat şi acela de a educa o fată, fără să ţină seamă că posibilităţile lor sunt egale.

Toată literatura, toate gândirile filosofilor, asupra sufletului femeii, nu prezintă valoare din punct de vedere psihologic, căci până târziu s'a cercetat numai sufletul bărbatului, psihologia sa fiind considerată a omului în general.

Chiar atunci când psihologia devine o ştiinţă, când sunt metode ştiinţifice de cercetare, lumea se mulţumeşte numai cu simple reflecţii asupra sufletului femeii. Ideile lui Schopenhaner (în opera sa „Essai sur les femmes") au avut multă influenţă în secolul al XIX-a şi chiar în secolul nostru. Intre altele el spune: „Le seul aspect de la femme revèle qu'elle n'est destinée ni aux grands travaux de l'intelligence, ni aux grands travaux materiels".

Rândurile acestea se potrivesc de sigur unei anume categorii de femei, în nici un caz însă femeii în general. Sunt femei care muncesc la fel de greu ca şi bărbaţii, iar asupra inteligenţei problema a fost rezolvată printr'o serie de experienţe care au dovedit că în această privinţă nu contează sexul.

Târziu însă începe să se facă diferenţă între psihologia femeii şi cea a bărbatului şi prin urmare să înceapă experienţele care să determine psihologia femeii.

Gall, Fechner şi Wundt au făcut experienţe care, deşi n'au cuprins toate domeniile pentru a stabili complect psihologia acesteia, au realizat totuşi un lucru de mare importanţă prin aplicarea metodei experimentale, deci prin crearea psihologiei ştiinţifice.

Incep să existe date psihologice asupra femeii, despre care nu existau decât gânduri filosofice şi metode de educaţie. Nu era însă de ajuns. Incep a se face cercetări biologice, medico-patologice. Cercetările biologice au o mare importanţă în studiul psihologiei femeii. Gina Lambrosso emita teoria că femeia este o fiinţă intermediară între copil şi bărbat; afirmă acest lucru în urma cercetărilor biologice care arătau că femeia are scheletul mai mic, trunchiul mai lung ca membrele, muşchiulatura mai redusă, respiraţia mai densă, creerul mai uşor.

Teoria aceasta a fost combătută, din fericire, tot prin experienţe care au dovedit că greutatea creerului este egală (în general) la femei şi bărbaţi.

In urma unor îndelungate experienţe de sexologie, patologie, psihologie, s'a constatat că femeia are caracterul său deosebit de al bărbatului, datorită pe de o parte sexului său, pe de altă parte vieţii sale sociale. Sexualitatea a creiat cele două tipuri: bărbatul şi femeia, pe care societatea le-a despărţit şi le-a opus întotdeauna. In vreme ce la bărbat primează funcţiunile respiratorii şi muşchiulare, inteligenţa obiectivă, curajul, nepăsarea, la femei sunt funcţiuni vegetative, predomină subiectivitatea, o inteligenţă afectivă şi un desvoltat instinct matern.

„Mediul poate feminiza un bărbat şi viriliza o femeie", spune Bowen şi teoria lui a fost dovedită prin experienţe.

Cercetări în domeniul medico-patologic au fost făcute odinioară de Maria Bonaparte, care crede că obstacolul socialului aduce turburări în funcţia socială şi de Frend care spune că din cauza vieţii sociale instinctul sexual refulat trece în inconştient pentru a alimenta fără de ştire conştientul. Revenind cu o intensitate mare provoacă boli grele. Se întâlnesc multe cazuri patologice la femei. Pentru a fixa câteva trăsături generale asupra psi-

hologiei femeii trebue să spunem ceva despre procesele de cunoaştere, viaţa afectivă şi voinţa sa.

Primul proces de cunoaştere este *atenţia*. In ceeace o priveşte femeie are în general o atenţie distributivă şi uşor adaptabilă. Aceasta nu înseamnă însă că nu există femei cu atenţie concentrată. Există, însă, fiindcă nu formează majoritatea, nu putem vorbi de ele. E deajuns să amintim pe Marie Curie, femeia-savant, care după spusele fiicei sale însăşi avea o atenţie foarte concentrată

Din punct de vedere al percepţiei, femeia percepe uşor ceea ce este esenţial în obiecte spre deosebire de bărbat care este capabil să analizeze, să vadă amănuntul.

Memoria femeii este desigur tot şa de bună ca a bărbatului; în general femeia are o memorie facilă adică înregistrează şi uită mai uşor şi după felul de înregistrare a senzaţiilor ea este caracterizată prin memoria sentimentală. (Intr'o societate se discuta despre Marathon. Unul din domni descrie cu nesaţ planul de luptă al Grecilor şi victoria acestora. Doamna vecină îşi aminteşte de bietul soldat care murise vestind victoria şi de entusiasmul lui). Deci în vreme ce bărbatul îşi aminteşte povestirea în sine a luptei, planul de bătae,— femeii îi vin în minte sentimentele eroului.

Din punct de vedere al imaginaţiei, femeia are sau imaginaţie sentimentală sau practică. Ea nu se complace în chestiuni abstracte. Lucrează cu lucruri concrete şi a dovedit că are un mare spirit inventiv, deci o bună doză de imaginaţie creatoare în domeniul lucrurilor concrete. Există totuşi şi femei cu imaginaţie ştiinţifică. Au fost deasemenea multe din ele talentate. Ar fi deajuns să cităm câteva din scriitoarele mari spre a ne da seama.

Raţiunea nu prea joacă un rol mare în viaţa femeii. Ea gândeşte în mod intuitiv, contrar bărbatului care face presupuneri, desbate.

Ea face ceia ce a gândit în primul moment — în mod obişnuit — şi de cele mai multe ori dă dovadă de bun simţ. Desigur din punctul acesta de vedere, este inferioară bărbatului.

Viaţa afectivă are o mare importanţă în psihicul unei femei. şi o mare influenţă asupra celorlalte funcţiuni.

Emotivitatea la ea este foarte desvoltată. Trebue spus că cea mai mare plăcere a femeii este aceea de a fi admirată, de a plače, de a străluci peste tot şi de a fi iubită. Acestea toate provin din emotivitatea pronunţată.

Cochetăria este ceva înăscut la ea şi pentru a fi cochet trebue să ai prezenţă de spirit, dibăcie, pătrundere şi talentul cu care să ştii plasa acestea. La o femeie poate fi înăbuşită mai curând pasiunea decât cochetăria — afară de cazul când se întâmplă ca tocmai cochetăria să fie pasiunea ei.

Din cauza emotivităţii femeia va putea să-şi exteriorizeze emoţiile prin mobilitatea trăsăturilor. Va avea deci o mimică rafinată şi va şti să-şi ascundă—la nevoe—adevăratele sentimente.

Sentimentul joacă un mare rol în viaţa femeii. Ea este caracterizată printr'o mare putere de înţelegere, spirit de sacrificiu mai desvoltat ca al bărbatului. Ar trebui să amintim eroinele naţionale sau poate e deajuns să spunem că au fost femei care au părăsit totul ca să urmeze unui ideal (misionarele). Acest spirit de jertfă devine înălţător când femeia este mamă. E deajuns să faci apel la sentimentul milei din sufletul femeii, pentru a-l căpăta.

Femeile au pasiuni care pot deveni mai puternice ca ale bărbaţilor din cauza încăpăţânării şi curiozităţii caracteristice sexului. Când o femeie urăşte sau este geloasă, ea nu mai raţionează, cum totuş ar face bărbatul. Când ar căuta răzbunare n'ar mai avea nici un scrupul.

Am vorbit de puterea sacrificiului la mamă. Ea poate deveni uşor egoistă—în cazul când ar fi vorba de copilul ei. O mamă vede întotdeauna în copilul său calităţi excepţionale

Sentimentul religios, credinţa, este caracteristica sa fundamentală.

Iubirea însă este cel mai frumos sentiment al ei. Iubeşte! Este iubită sau nu? Iată prima întrebare. Ii place să fie iubită, admirată, să pozeze, să întreacă pe altele. S'a constatat că sentimentul acesta este în sufletul ei, de timpuriu.

O fată la 18 ani este mai precoce decât un băiat la aceiaşi vârstă. Legile au luat notă şi fata devine majoră la optsprezece ani. Până la douăzeci de ani, ea iubeşte mai des, de aici înainte spiritul ei se maturizează şi cu greu se poate lega sufleteşte de cineva. In general are deseori gânduri care se contrazic, totuşi este constantă în aşteptări. Găsim adeseori în sufletul femeii un

ciudat amestec de sentimente contrarii: mândrie exagerată şi modestie, blândeţe şi cruzime, curaj şi frică.

Voinţa este la femeie în funcţie de sentiment. Tăria voinţei depinde, în general, de intensitatea sentimentului sub care acţionează. Cât despre categoriile de voinţă slabă din care ar putea face parte femeia, cred că e nimerită grupa celor *„emotiv.“* sau *„agitaţi“* din cauză că nu reflectează prea mult, că sunt sensibile şi trec repede la acţiune. Au fost însă — şi sunt — femei cu voinţă de fier. E deajuns să amintim de Elisabeta a Angliei, Victoria, Ecaterina II, femei pline de voinţă, personalitate.

Ceeace trebue să fie accentuat este influenţa afectivităţii asupra celorlalte funcţiuni. Jean Jeaques Rousseau spune:

„Tot ce caracterizează sensul, trebue respectat ca fiind stabilit de natură. Ceeace în ochii bărbaţilor este defect pentru femeie este calitate.

Dacă nu le-ar avea ar fi mai rău. Nu lăsaţi să degenereze aceste defecte, dar nu vă apucaţi să le distrugeţi !“

Deşi a trăit înaintea acestui secol, totuşi Jean-Jeaques Roussean a văzut, că femeia îşi va păstra farmecul ei şi va putea să trăiască nestingherită, ocupând în societate un loc egal cu al bărbatului, numai păstrându-şi feminitatea, adică tot ceea ce-i caracterizează sexul.

Papahagi Elena
cl. VII-a Lic. de fete „M. şi S. Vasilescu“

Sentimentele afective, care în de obşte sunt deşteptate de o femee, sunt cel mai mare stimulent al activităţii intelectuale.

Auguste Comte

O femee care a primit o educaţie bărbătească posedă într'adevăr însuşirile cele mai strălucite şi cele mai rodnice pentru a se face fericită pe sine şi pe bărbatul său.

Balzac.

27

Joc de cifre.

Lumea chimiei.

						A					
	17	7	18	21	7	1	7	12	7	13	13
	17	4	5	6	6	2	18				
				21	2	3	20				
					19	4	13	17	2	18	18
15	7	8	16	7	1	5	14	6			
			15	14	18	6	7	18			
					1	5	7	15	5	22	
					11	7	11	14	1	7	
	10	9	19	1	7	8					
						B					

a) Chimist care a stabilit sistemul periodic al elementelor.
b) Cel care a obţinut pentru prima oară 3500° C.
c) Creatorul electro-chimiei.
d) A studiat cu Würtz, amoniacii compuşi.
e) Mare chimist şi profesor universitar suedez.
f) El introduce în chimie analiza spectrală.
g) Chimist german, care aplică teoria radicalilor.
h) Vestit prin inelul său.
i) Descoperă pentru prima oară azotura de bor.

Dela A la B = chimist francez care a enunţat „Legea conservării materiei“.